

Det samme gælder de forbedrede muligheder for, at udlændinge kan opgradere deres oprindelige uddannelse. Også oplægget til mere fleksibelt samarbejde på tværs af kommunegrænser og bedre adgang til udlicitering af integrationsopgaven til private ser vi som gode forslag, der er værd at afprøve.

Ligeledes er bruddet med sprogcentrenes monopol et forsøg værd. Det er en god ide at gøre det nemmere for udlændinge at lære dansk på arbejdspladsen. Men samtidig må det stå klart, at forudsætningen for at lære så godt dansk, at man f.eks. kan »bestå prøven« til dansk statsborgerskab, nok for de flestes vedkommende kræver noget terperi og tavleøvelser. Hvorvidt man også kan klare det på arbejdspladsen og f.eks. finde nok elever på samme niveau til, at der kan undervises med rimelige holdstørrelser, bliver interessant at følge. Vi har med opmærksomhed læst høringssvarene fra blandt andet voksenunderviserne.

Vi er skuffede over, at lovforslaget ikke i tilstrækkelig grad understreger kommunernes ansvar for integrationen. Efter vor opfattelse bør kommuner, som ikke lever op til deres forpligtelser, kunne fratages integrationsopgaven.

Det overrasker, at der ikke i lovforslaget er taget højde for, at en række dybt traumatiserede udlændinge, som går og venter på behandling, ikke har mulighed for at supplere deres start-hjælp med andre indtægter, f.eks. fra et arbejde. Hvorledes sikrer man mennesker, som ikke kan klare et arbejde og som ikke har kræfter til f.eks. at lære dansk, et anstændigt liv?

Vi er også forbavsede over, at lovforslaget ikke rummer ideer til, hvorledes man ude i den virkelige verden rent faktisk får motiveret arbejdspladserne til at ansætte flere udlændinge. Hvordan kommer man diskriminationen til livs? Under satspuljen har der i de senere år været igangsat forskellige initiativer på det område. Hvad er erfaringerne herfra, og hvordan agter regeringen at bruge erfaringerne i det videre arbejde?

Arbejdsmarkedsreformen vil fjerne en del af de økonomiske barrierer for at få flere lavtlønnede i arbejde. Det støtter vi. I samme åndedrag må vi sige, at loven om starthjælp til nogle af de mest udsatte grupper i det danske samfund finder vi både moralsk anstødelig og en direkte forhindring for, at flest muligt motiveres til at lære

dansk og uddanne sig. Hvis man selv – for slet ikke at tale om ens børn – lever på et eksistensminimum, så er det meget svært at samle tanker om f.eks. danskundervisning og uddannelse. Man føler sig måske tvunget til at bruge tiden på at skaffe penge, f.eks. ved sort arbejde – hvis der ikke er ufaglært arbejde at få.

Derfor er vi sikre på, at denne lov ville få så meget desto større virkning, hvis loven om start-hjælp blev afskaffet.

Et *mindretal* i udvalget (SF) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og ændringsforslagene ved lovforslagets 2. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Under lovforslagets 1. behandling gjorde Enhedslisten det klart, at den form, regeringen har besluttet sig for med dette lovforslag, nemlig at bunke flere forskellige – og indbyrdes uafhængige – forslag sammen i en samlet cocktail i et »take-it-all-or-leave-it«-forslag betyder, at der ikke bliver mulighed for at forholde sig på anden måde end ved at stemme imod. Det beklager Enhedslisten, men vi ønsker ikke at bidrage til denne form for politisk prangeri om holdninger på et så vigtigt område som integrationen af udlændinge i det danske samfund.

Under 1. behandling af lovforslaget gjorde Enhedslisten det klart, at det for os er en alvorlig knast, at der på boligplaceringsområdet gives køb på 3-måneders-rammen. Problemet er, at der overhovedet ikke bliver nogen tidsfrist. Af høringssvarene fra blandt andet Socialrådgiverforeningen og HK fremgår det, at der hermed opstår nogle retssikkerhedsmæssige problemer, som regeringen med dette lovforslag ikke anviser nogen løsning på.

Efter vores opfattelse er det i den sammenhæng bemærkelsesværdigt og sigende for situationen med regeringens politik om nedsatte ydelser og lavere starthjælp, at Kommunernes Landsforening i sit høringssvar må erkende, at præcis denne her situation gør det vanskeligt at finde boliger, der er tilstrækkeligt billige til, at flytninge kan betale dem. Også det synes vi, regeringen mangler at give et svar på.

Det er et stort problem, at der er boligmangel, og den situation rammer både danskere og udlændinge. Det afgørende er at lave en »tag-overhovedet-garanti« for alle. Det kræver, at der bli-